

SPIS TREŚCI

WSTĘP	9
Rozdział 1	
FENOMEN BEZRADNOŚCI W UJĘCIU SOCJOLOGII I PSYCHOLOGII	17
1.1. Bezradność a zachowania społeczne człowieka	17
1.2. Bezradność jako reakcja na zmianę społeczną	27
1.3. Bezradność jako przeciwieństwo podmiotowości społecznej.....	34
1.4. Bezradność w klasycznym ujęciu psychologii poznawczej ...	37
1.5. Bierność a bezradność	43
1.6. Aktywność a bezradność	46
1.7. Modele analityczne bezradności	51
Rozdział 2	
W POSZUKIWANIU ŹRÓDEŁ BEZRADNOŚCI	59
2.1. Systemowe źródła bezradności	59
2.2. Polska specyfika systemowa	68
2.3. Kulturowe źródła bezradności	72
2.4. Źródła bezradności w jednostkowym rozwoju	80
Rozdział 3	
WIEŚ I ZMIANA SPOŁECZNA W POLSCE	89
3.1. Osobliwości zmiany społecznej w Polsce	89
3.2. Rola wsi w procesie przekształceń systemowych	98
3.3. Fenomen młodzieży wiejskiej i wiejskiej socjalizacji	110

Rozdział 4	
ZAPLECZE WARSZTATOWE BADAŃ WŁASNYCH	123
4.1. Tradycja toruńskich badań longitudinalnych	123
4.2. Empiryczne źródła pracy — badanie toruńskich piętnasto- latków „bis” i kontynuacje	128
4.3. Metoda i techniki własnej części badań	137
4.4. Charakterystyka zebranego materiału empirycznego	139
4.5. Metody i techniki analizy danych	141
Rozdział 5	
SYTUACJA I PLANY ŻYCIOWE PIĘTNASTOLATKÓW, W POSZUKIWANIU SPECYFIKI WIEJSKIEJ	148
5.1. Społeczne charakterystyki badanych piętnastolatków	148
5.2. Aspiracje edukacyjne i statusowe młodzieży — różnice środowiskowe i między typami szkół	163
5.3. Wybór stylów i kierunków działania	175
Rozdział 6	
BEZRADNOŚĆ MŁODZIEŻY WIEJSKIEJ - STRUKTURA I DYNAMIKA ZJA- WISKA	180
6.1. Strategie życiowe piętnastolatków	181
6.2. Bezradność wiejska — bezradność miejska: różne odcienie zjawiska	191
6.3. Zmiany celów i strategii życiowych młodzieży po trzech latach. Dynamika pokolenia	198
6.4. Bezradność toruńskiej młodzieży. Dynamika zjawiska	210
6.5. Bezradność młodzieży wiejskiej elementy ciągłości i zmiany	215
6.6. Społeczne i polityczne następstwa wiejskiej bezrad- ności	219
PODSUMOWANIE.....	223

ANEKS

Test projekcyjny w badaniu „Aspiracje i postawy życiowe
młodzieży”, Toruń 1998 227

LITERATURA 230

HELPLESS OR ACTIVE? PORTRAIT OF RURAL YOUTH. Summary 249